

Hartelijk welkom

Informatieavond Beheerplan Natura 2000 *Dwingelderveld*

A landscape photograph of a heath with a single tree and a list of agenda items overlaid. The background shows a vast, flat landscape with low-lying vegetation and a single, dark, bushy tree in the center. The sky is a uniform, light grey. The text is overlaid in white, with some items in italics.

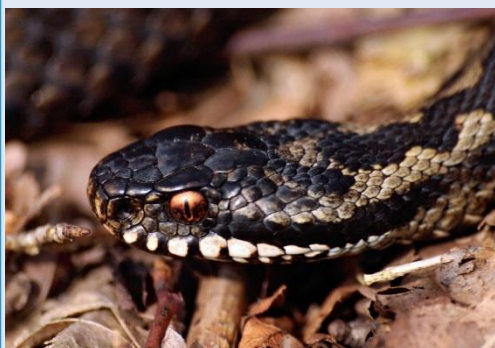
Opening – Opzet en doel
Even terug kijken
Stand van zaken
Programmatische Aanpak Stikstof
Presentatie beheerplan
Vragen
Pauze
Tijd voor vragen aan de tafels

Natura 2000 in Drenthe

Oppervlakte:

- Europa	18.4%
- Nederland	13.4%
- Drenthe	8.3%

Norgersholt

Leekstermeergebied

Zuidlaardermeer

Drentsche Aa

Fochteloërveen

Witterveld

Drents-Friese Wold

Dwingelderveld

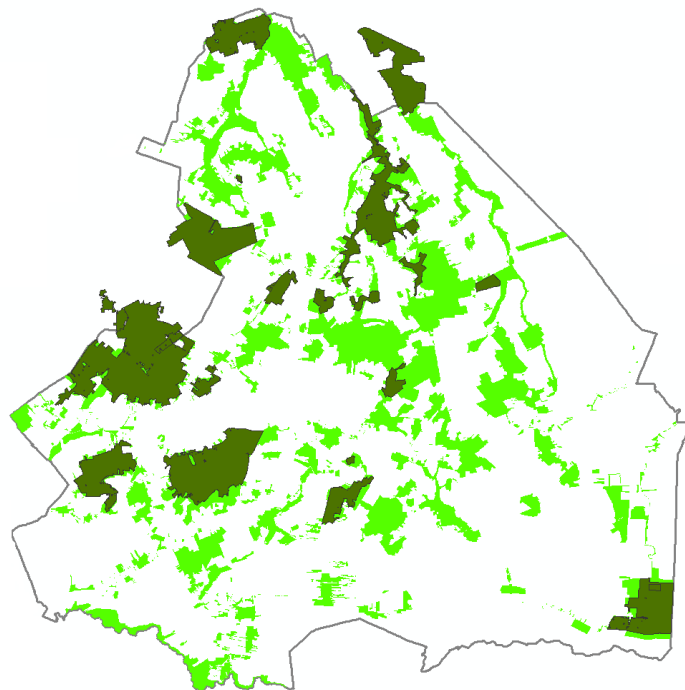
Havelte-Oost

Leggelderveld

Bargerveen

Drouwenerzand

Elperstroom

Mantingerbos

Mantingerzand

Even terug kijken

provincie Drenthe

Er is veel gebeurd

Lange aanloop

1979

Vogel- en Habitatrichtlijn
Instelling Europees netwerk Natura 2000

2008

Start opstellen beheerplan

2010

PAS op de plaats

2011

Streep door nationale koppen
Opstellen gebiedsanalyses + ontwikkelen AERIUS

2013

Officiële aanwijzingsbesluiten Rijk

2014

Terinzagelegging PAS + Verwerken zienswijzen

2015

Inwerkingtreding PAS
Afronden beheerplannen

Hoe verder met de

provincie Drenthe

Programmatische Aanpak Stikstof?

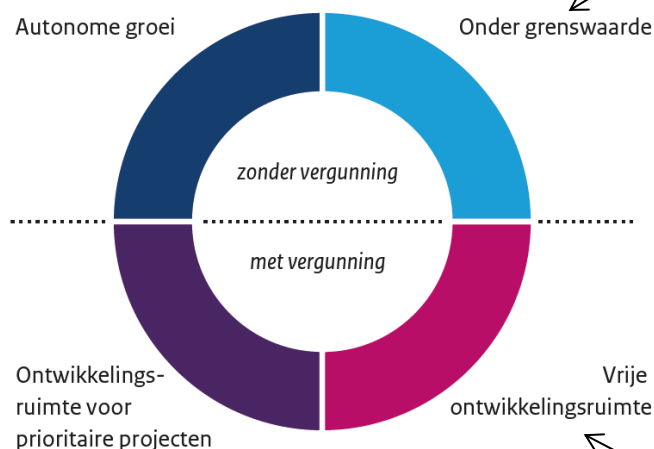
- Vergunningverlening
- Uitvoeren gebiedsanalyses met maatregelen
- Hernieuwde vaststelling in december
- Idem 2016

Hoe verder met de

Programmatische Aanpak Stikstof?

De PAS verdeelt de depositieruimte over vier delen.

90 meldingen

Grenswaardereservering

Vergunningen

- 143 aanvragen
- 11 vergunningen in december

Het beheerplan

- *Beschermen - beleven – benutten*
- Focus op instandhoudingsdoelen
- Gaat alleen om aanvullende maatregelen
- PAS gebiedsanalyses niet ter discussie
- Kader voor vergunningverlening
- Beheercommissie
- 6 jaar
- Nu nog ambtelijke werkversies

Enige aandachtspunten uit gebiedsgroepen

- Drainage en beregening
- Vliegbewegingen
- Niet-aangewezen habitattypen
- Vernatting
- Ganzen

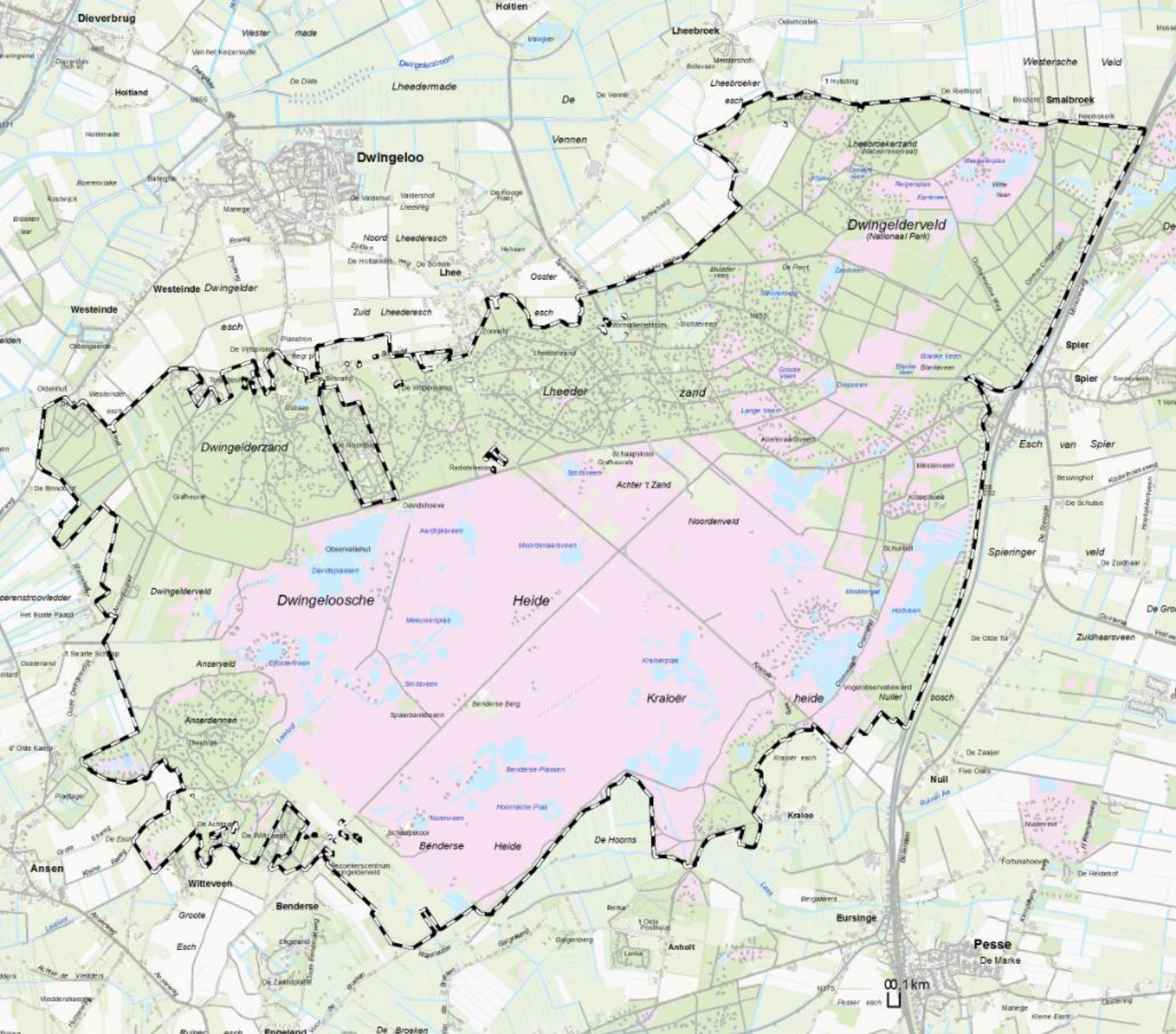

Uitgestrekt heidelandschap

Beheerplan Dwingelderveld

provincie **D**renthe

Waarom

provincie Drenthe

een Natura 2000-gebied?

Zeer groot nat heidegebied met
vennen, veentjes,
jeneverbesstruwelen en
bijbehorende fauna

De grootste oppervlakte natte
heide van West-Europa!

Habitattypes

provincie Drenthe

Stuifzandheide

Binnenlandse
kraaiheibegroeiingen

Stuifzand

Droge heide

Habitattypen

provincie Drenthe

Vochtige heide
Heischraal grasland
Pioniersvegetaties

Habitattypen

provincie Drenthe

Heideveentjes
Herstellend hoogveen
Zure vennen
Zwak gebufferde vennen

Habitattypen

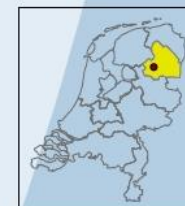
provincie Drenthe

Beuken-Eikenbossen met hulst
Oude Eikenbossen
Jeneverbestruweel

Legenda

- Natura2000 (grenswijziging 30-04-2014)
- H0000
- H2310, Stufzandheiden met struikhei
- ZGH2310
- H2320, Binnenlandse kraaiheidebegroeiingen
- H2330, Zandverstuivingen
- ZGH2330
- H3110, Zeer zwakgebufferde vennen
- H3130, Zwakgebufferde vennen
- H3160, Zure vennen
- ZGH3160
- H4010A, Vochtige heiden
- ZGH4010A
- H4030, Droge heiden
- ZGH4030
- H5130, Jeneverbesstruwelen
- H6230, Heischrale graslanden
- ZGH6230
- H7110B, Actieve hoogvenen (heideveentjes)
- H7120, Herstellende hoogvenen
- H7150, Pioniersvegetaties met snavelbiezen
- ZGH7150
- H9120, Beuken-eikenbossen met hulst
- ZGH9120
- H9190, Oude eikenbossen
- H9999

Project: Natura 2000
 Datum: 17 nov 2015
 Bestandslocatie: Natura 2000/Dwingelderveld/Habitattypen/V7

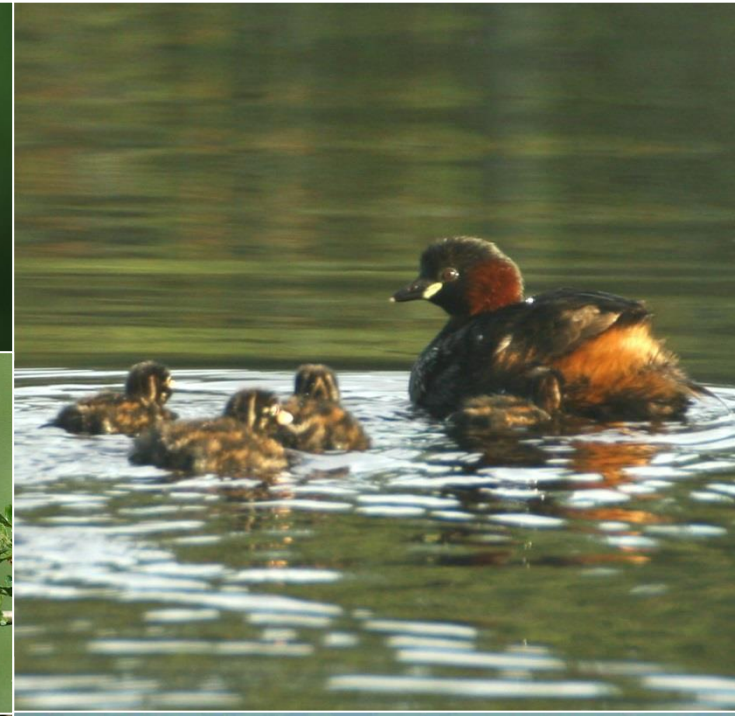
Schaal 1:35.000

sectie GIS en Cartografie, provincie Drenthe
 © topografische ondergrond TKDakaster

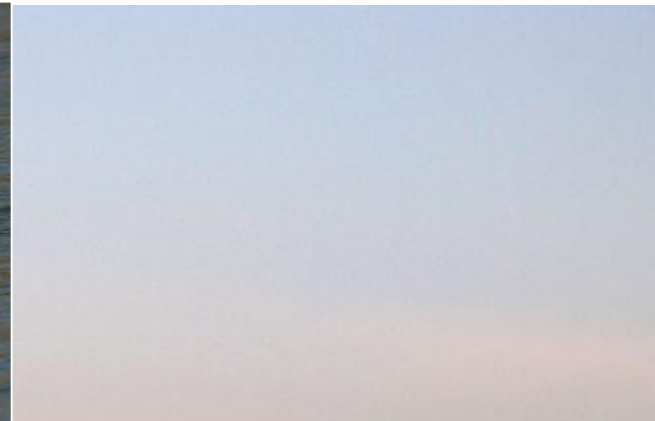
Broedvogels

provincie Drenthe

Wintervogels +

provincie Drenthe

Kamsalamander

Doelen 1

Habitattypen		Staat van instandhouding landelijk	Doelstelling	
			oppervlak	kwaliteit
H2310	Stuifzandheiden met struikhei		=	>
H2320	Binnenlandse kraaiheibegroeiing		=	>
H2330	Zandverstuivingen		=	=
H3130	Zwakgebufferde vennen		=	=
H3160	Zure vennen		>	>
H4010	Vochtige heiden		>	>
H4030	Droge heiden		=	>
H5130	Jeneverbesstruwelen		=	>
H6230	Heischrale graslanden		>	=
H7110	Heideveentjes		>	>
H7120	Herstellende hoogvenen		=	>
H7150	Pioniervegetatie met snavelbiezen		>	>
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst		=	>
H9090	Oude eikenbossen		>	>

Doelen 2

			doelen	
		Staat van instandhouding landelijk	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied
Habitatrichtlijnsoort				
H1166	Kamsalamander		>	>
Broedvogels				
A004	Dodaars		=	=
A008	Geoorde fuut		=	=
A236	Zwarte specht		=	=
A246	Boomleeuwerik		=	=
A275	Paapje		>	>
A276	Roodborsttapuit		=	=
A277	Tapuit		=/>	=/>
Niet-broedvogels				
A037	Kleine zwaan		=	=
A039	Toendrarietgans		=	=
A052	Wintertaling		=	=
A056	Slobeend		=	=

- **Vermesting en verzuring**
 - Stikstofdepositie
 - Neemt af, maar nog steeds te hoog
 - Aanvoer vervuild water in verleden
 - Inmiddels niet meer aan de orde, maar nog wel erfenis
- **Verdroging**
 - Ontwatering: zowel binnen als buiten het gebied
 - Veel herstelmaatregelen uitgevoerd
 - Naaldbos (verdamping) - Omvorming mogelijk
- **Verjonging jeneverbes**

Wat gaan we doen?

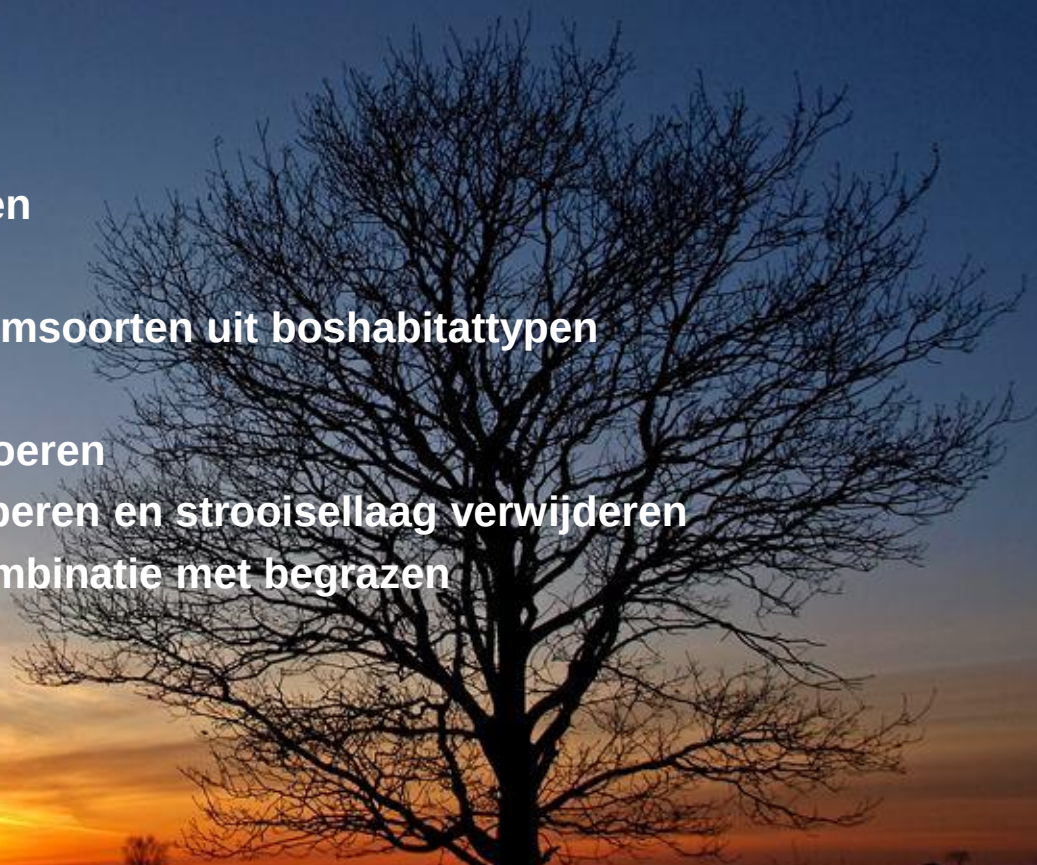
Maatregelen

Inrichting

- Nog kleine aanpassing nieuwe inrichting Leislout
- Vervanging dijkje waarop het fietspad ligt door pijlers/vlonders (Holtveen)
- Verwerven en inrichten perceel (Holtveen, Leislout)

Beheermaatregelen

- Vrijstellen oevers vennen
- Baggeren van enkele vennen
- Kleinschalige boskap
- Verwijderen uitheemse boomsoorten uit boshabitattypen
- Opslag verwijderen
- Kleinschalig maaien en afvoeren
- Kleinschalig plaggen/chopperen en strooisellaag verwijderen
- Kleinschalig branden in combinatie met begrazen
- (Druk)begrazing

Waterhuishouding

- Waterhuishouding - Resterende delen en randzones
- Waterhuishouding - Heideveentjes
- Oorzaak achterblijven hoogveenvorming (Holtveen)

Habitattypen

- Binnenlandse kraaiheibegroeiingen
Kwaliteit en methode voor verjonging
- Jeneverbesstruwelen
Kwaliteit bodem en verjonging
- Heischrale graslanden
Kwaliteit, standplaatscondities en ontwikkeling
- Zure vennen en Heideveentjes
Kwaliteit en ontwikkeling
- Vochtige heiden
Kwaliteit en bodem
- Beuken-eikenbossen met hulst en Oude eikenbossen
Kwaliteit
- Zwarte specht
Kwaliteit leefgebied
- Kamsalamander
Verspreiding en omgevingscondities
- Geoorde fuut
Analyse oorzaak achteruitgang

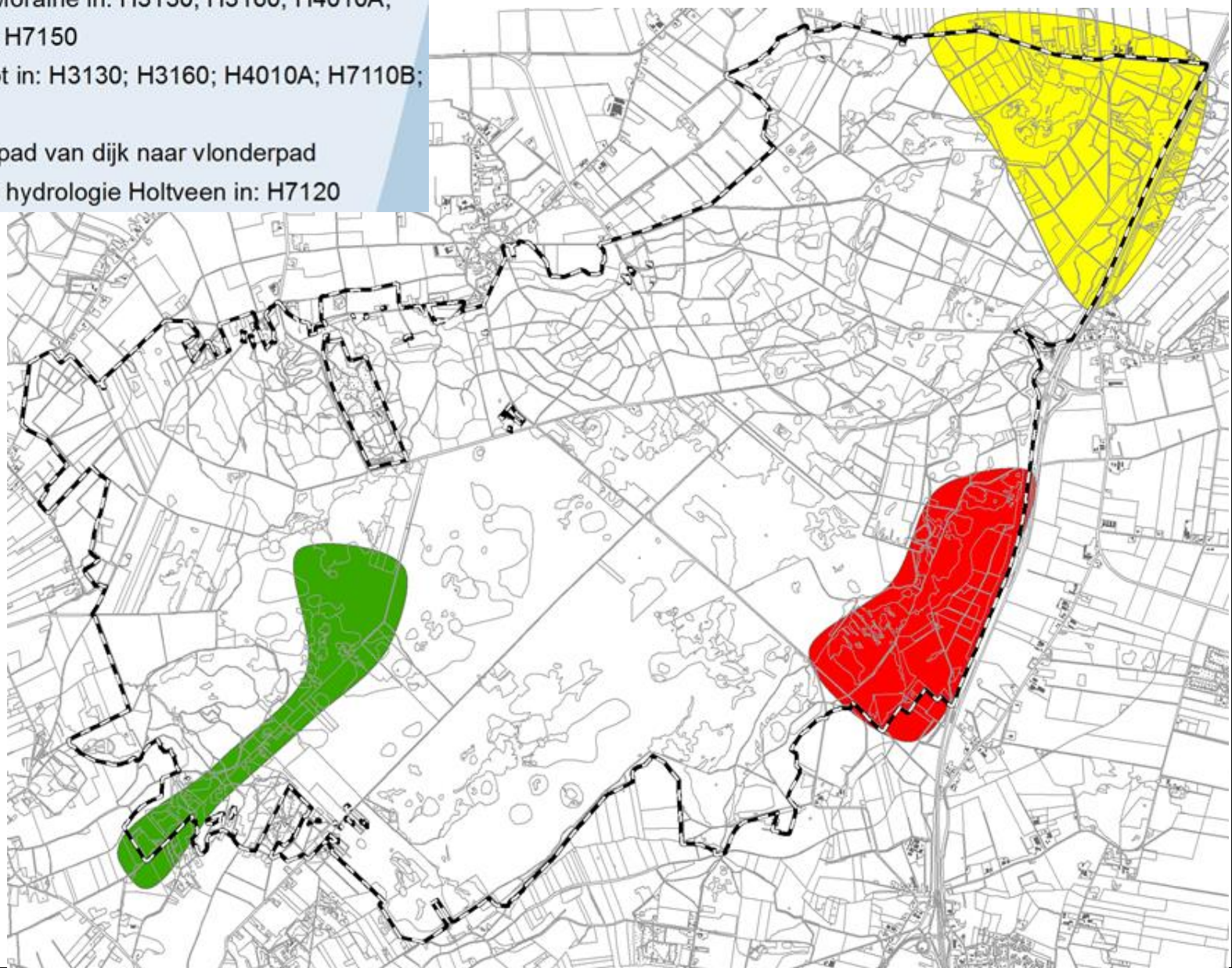

 grens Natura2000

PAS-maatregelen 1e beheerplanperiode

Hydrologie en (her-)inrichting

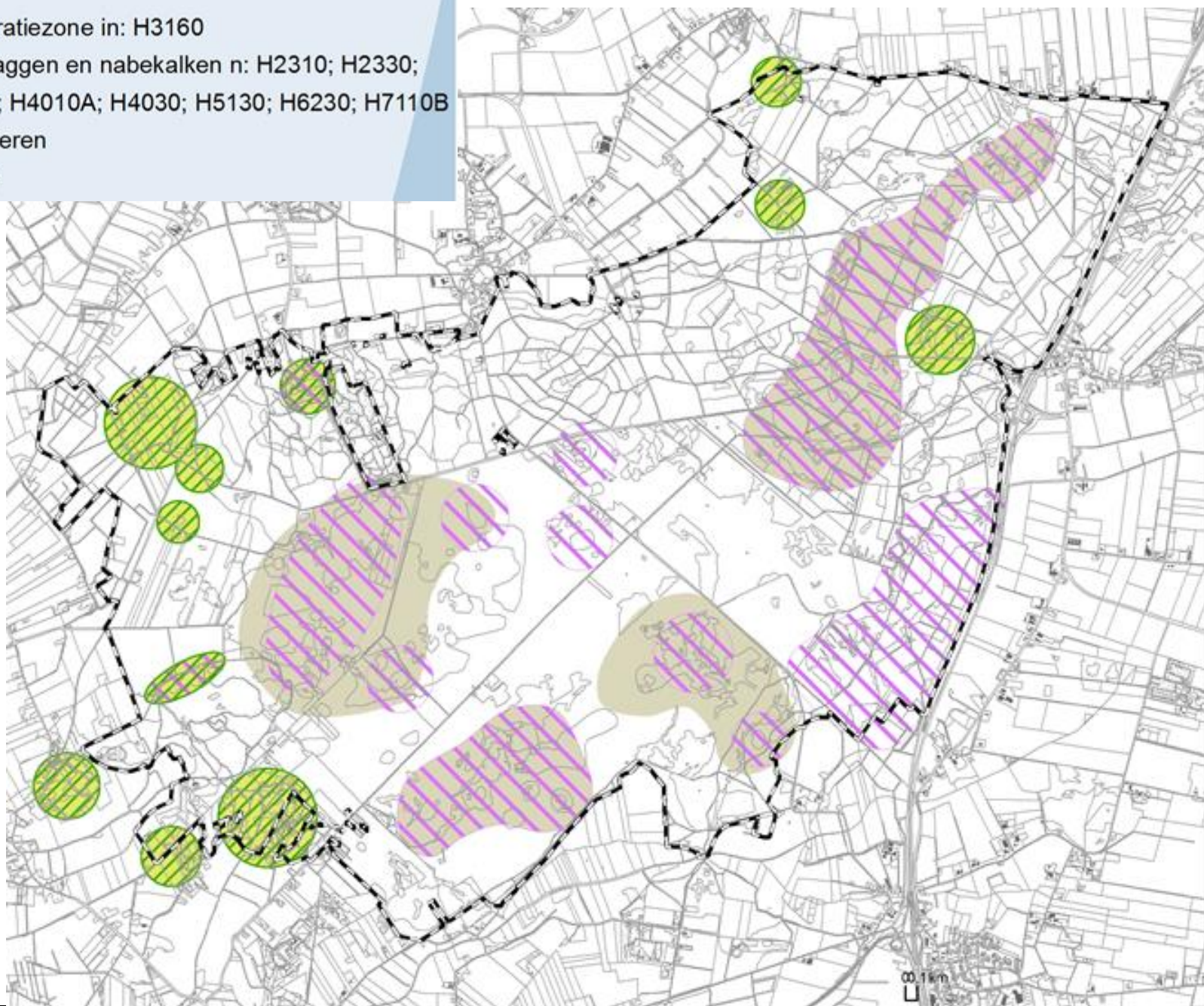
- Inrichting Spier-Moraine in: H3130; H3160; H4010A; H7110B; H7120; H7150
- Inrichting Leislout in: H3130; H3160; H4010A; H7110B; H7120; H7150
- Omvorming fietspad van dijk naar vlonderpad ten behoeve van hydrologie Holtveen in: H7120

PAS-maatregelen 1e beheerplanperiode

Aanvullend beheer

- Bekalking infiltratiezone in: H3160
- Zoekgebied plaggen en nabekalken n: H2310; H2330; H3130; H3160; H4010A; H4030; H5130; H6230; H7110B
- Opslag verwijderen
- Selectieve kap

Vinger aan de pols

Flora en fauna

- Ontwikkeling plantengroei
- Voorkomen en trend typische soorten
- Uitvoering maatregelen

Bodem, lucht en water

- Peil grond- en oppervlaktewater
- Waterkwaliteit
- Bodemchemie
- Stikstof

Kosten 1^e beheerplanperiode

Geïntensiveerd beheer (maaien, plaggen, grazen, etc.)	€ 2.152.568
Bos en opslag	€ 785.000
Inrichting zoals dichten greppels en sloten	€ 700.000
Onderzoek	€ 80.000
Totaal	€ 4.082.068

- **Dagelijks beheer → eigenaar, beheerder**
 - Subsidie Natuur en Landschap
 - Projecten
 - Eigen geld
- **Aanvullend beheer**
 - Programma Natuurlijk Platteland (PAS)
- **Monitoring**
 - Meerjarenplan Monitoring

Activiteiten vóór 31 maart 2010: vergunningvrij

Voorwaarde – niet zeer negatief voor natuur

- Wandelen en fietsen
- Landbouw in de omgeving
 - Gebruik wegen
- Wonen en bedrijvigheid
 - Etc.

Nieuwe activiteiten

- Er kan Natuurbeschermingswetvergunning nodig zijn
- Aanvrager moet vooraf toetsen op effecten
- Uitkomsten → initiatiefnemer vergunning aanvragen
→ provincie Drenthe
- Toezicht en handhaving belangrijk

Planning, procedures en meepraten

2015

2016

NOV

DEC

JAN

FEB

MRT

APR

MEI

JUN

JUL

AUG

Gebiedsgroep

Informatieavond

Inhoudelijk afronden beheerplannen

Bestuurlijke besluitvorming (mede)
bevoegde gezagen

Ter inzage

Verwerken zienswijzen

Vaststelling beheerplannen

Met Natura 2000 naar *een duurzame toekomst!*

provincie **D**renthe

Beschermen - Beleven - Benutten